

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde måndagen den 1 oktober 2018****Tid:**

kl. 18:00-19:35

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-17, §§19-28

Justerat den 8 oktober 2018

Anslaget den 9 oktober 2018

Eva-Louise Erlandsson Slorach

Margareta Björk

Mats Berglund

Ulrika Gunnarsson
Sekreterare

§ 1**Bordläggning av interpellationer****Beslut**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna nr 29 för 2017 och nr 1, 4 - 8 för år 2018 till det första sammanträdet med kommunfullmäktige efter den 15 oktober 2018.

§ 2
Valkommentarer

Ordet innehades av borgarrådet Wanngård.

**§ 3
Anmälningar****Beslut**

Anmälningarna godkänns.

Skrivelser som har inkommit till kommunfullmäktige under tiden den 12 juni 2018 – den 1 oktober 2018 och delgivits berörda organ anmäls.

§ 4
Närvaro

Närvaro antecknas enligt **bilaga 1**.

**§ 5
Justering**

Förste vice ordföranden Margareta Björk (M) och andre vice ordföranden Mats Berglund (MP) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Eva-Louise Erlandsson Slorach (S). Justering sker den 8 oktober 2018.

§ 6**Valärende i kommunfullmäktige**

Avsigelser och fyllnadsval

1 oktober 2018

KS 2018/259

Beslut

1. Avsigelser och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt kommunstyrelsens, valberedningens och borgarrådet Edholms förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs ej om ny sammanräkning hos länsstyrelsen med hänvisning till ny mandatperiod.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärende i kommunfullmäktige 1 oktober 2018 behandlas.

Förslag till beslut

Borgarrådet Edholm (L) föreslår, som tillägg till kommunstyrelsens och valberedningens förslag, att Ninni Dickson väljs till nämndeman för Liberalerna.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med ett tilläggsförslag från borgarrådet Edholm (L). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens och valberedningens förslag och borgarrådet Edholms tilläggsförslag.

§ 7**Revisionsberättelser rörande räkenskaper och förvaltning för år 2017 för vissa institutioner utanför den egentliga kommunalförvaltningen (bih. 2018:2)****Beslut**

1. Direktionen för Stockholms kommuns arbetstagares understödsstiftelse beviljas ansvarsfrihet för 2017 års förvaltning.
2. För sin del beviljas styrelsen för Handelshögskolan i Stockholm ansvarsfrihet för 2017 års förvaltning.
3. Styrelsen för Stiftelsen Hotellhem i Stockholm beviljas ansvarsfrihet för 2017 års förvaltning.
4. Styrelsen för Stiftelsen Stockholms Sjöfartshotell beviljas ansvarsfrihet för 2017 års förvaltning.
5. Styrelsen för Stiftelsen Strindbergsmuseet beviljas ansvarsfrihet för 2017 års förvaltning.
6. Styrelsen för Stiftelsen Tyrestaskogen beviljas ansvarsfrihet för 2017 års förvaltning.
7. Styrelsen för Stiftelsen Stockholms Läns Äldrecentrum beviljas ansvarsfrihet för 2017 års förvaltning.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller revisionsberättelser rörande räkenskaper och förvaltning för år 2017 för vissa institutioner utanför den egentliga kommunalförvaltningen (bih. 2018:2).

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 8**Fossilbränslefri organisation 2030**

Redovisning av uppdrag i Strategi för fossilbränslefritt
Stockholm 2040

2018/000015

Beslut

1. Riktlinjen för Fossilbränslefri organisation 2030 enligt bilaga till utlåtandet godkänns.
2. Fossilbränsleoberoende organisation 2030 (Dnr 310-1508/2013) upphör därmed att gälla.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller fossilbränslefri organisation 2030.

I debatten yttrar sig borgarrådet Luhr, Jonas Naddebo, Maria Östberg Svanelind, Rikard Warlenius, borgarrådet Brinck, Rickard Wall, Malin Ericson och Ellinor Rindevall.

Förslag till beslut

Borgarrådet Luhr (MP) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 9**Taxa för vatten och avlopp 2019**

Hemställan från Stockholm Vatten AB

KS 2018/935

Beslut

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet för komplettering av underlag.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller taxa för vatten och avlopp 2019.

I ärendet yttrar sig borgarrådet Luhr.

Förslag till beslut

Borgarrådet Luhr (MP) föreslår att kommunfullmäktige återremitterar ärendet för komplettering av underlag.

Beslutsordning

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet.

§ 10**Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet år 2019 enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och strålskyddslagstiftningen**

Förslag från miljö- och hälsoskyddsnämnden

KS 2018/1030

Beslut

1. Taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen, bilaga 1-2 till utlåtandet, fastslås att gälla från den 1 januari 2019.
2. Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt strålskyddslagen, bilaga 3 till utlåtandet, att gälla från och med kommunfullmäktiges antagande av taxan.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet år 2019 enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och strålskyddslagstiftningen.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 11**Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 §
socialtjänstlagen, kvartal 1 år 2018, äldreomsorg**

KS 2018/1010

Beslut

Rapportering av ej verkställda beslut enligt kap. 4 1 §
socialtjänstlagen för kvartal 1, år 2018, äldreomsorg
godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller
rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 §
socialtjänstlagen, kvartal 1 år 2018, äldreomsorg.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 12**Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas
hemtjänst i ordinärt boende**

Förslag från äldreämnden

KS 2018/751

Beslut

1. Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas hemtjänst i ordinärt boende godkänns med de ändringar som framgår i bilaga 2 till utlåtandet.
2. Äldreämnden får i uppdrag att i samband med revidering av förfrågningsunderlag för lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänst, kontinuerligt revidera underlag till uppdragsbeskrivningar.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas hemtjänst i ordinärt boende.

I ärendet yttrar sig borgarrådet Lindblom.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 13**Yttre renoveringsarbeten avseende fasad och dränering
m.m. på Klamparen 7, Tekniska nämndhuset**

Genomförandebeslut

Framställan från fastighetsnämnden

KS 2018/1058

Beslut

Ärendet återremitteras med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller yttre renoveringsarbeten avseende fasad och dränering m.m. på Klamparen 7, Tekniska nämndhuset.

I debatten yttrar sig Stefan Hansson, borgarrådet Larsson, Christina Linderholm, Erik Slottnér och Björn Ljung.

Förslag till beslut

Stefan Hansson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Larsson (M), Björn Ljung (L), Christina Linderholm (C) och Erik Slottnér (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen att ärendet ska återremitteras.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns stöd för en minoritetsåterremiss och finner att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet med stöd av kommunallagens reglerna om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

§ 14**Överenskommelse om exploatering med försäljning
respektive tomträtt, för bostäder och parkering inom
fastigheterna Farsta 2:1 och Klockelund 1 i Farsta m.fl.**

Genomförandebeslut

KS 2018/748

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploatering inom Farsta 2:1 och Klockelund 1 i Farsta omfattande investeringsutgifter om 241 mnkr. Utgifterna för år 2018 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budgeten för 2019.
2. Försäljning av mark inom del av Farsta 2:1 och Klockelund 1 om cirka 289 mnkr godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att teckna erforderliga avtal.
3. Exploateringsnämnden ska i övrigt beakta vad som framgår av utlåtandet.

Reservationer

Rickard Wall (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller överenskommelse om exploatering med försäljning respektive tomträtt, för bostäder och parkering inom fastigheterna Farsta 2:1 och Klockelund 1 i Farsta m.fl.

I debatten yttrar sig Rickard Wall och Stefan Hansson.

Förslag till beslut

Stefan Hansson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Rickard Wall (-) föreslår att kommunfullmäktige beslutar avslå kommunstyrelsens förslag, **bilaga 2**.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs. Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning.

Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla Rickard Walls förslag till beslut röstar nej.

Omröstningsresultat

Med 84 ja-röster mot 2 nej-röster beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag, **bilaga 3**.

§ 15**Ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i
Stockholms kommun**

Hemställan från fastighetsnämnden

KS 2018/706

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet med den motivering som anges i reservationen från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun.

I debatten yttrar sig Stefan Hansson och borgarrådet Brinck.

Förslag till beslut

Stefan Hansson (S) och borgarrådet Brinck (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet enligt reservation från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna, **bilaga 4**.

Beslutsordning

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet med den motivering som anges i reservationen från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

§ 16**Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder inom fastigheten Stadshagen 1:1 och Kungsholmen 1:3 i Stadshagen med JM AB**

Genomförandebeslut

KS 2018/925

Beslut

1. Försäljningen av del av Stadshagen 1:1 och del av Kungsholmen 1:3 för en sammanlagd försäljningsinkomst om cirka 156 miljoner kronor godkänns.
2. Exploateringsnämnden medges rätt att teckna erforderliga avtal.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder inom fastigheten Stadshagen 1:1 och Kungsholmen 1:3 i Stadshagen med JM AB.

I debatten yttrar sig Abit Dundar, Christina Linderholm och Stefan Hansson.

Förslag till beslut

Stefan Hansson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Abit Dundar (L) och Christina Linderholm (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Projekt Bromma blocks inom kvarteret Trafikflyget i Bromma**

Tilläggsavtal, försäljning av mark och genomförandebeslut
KS 2018/1037

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta genomföra exploatering inom kvarteret Trafikflyget, projekt Bromma blocks till en investeringsutgift om 268,0 mnkr, investeringsinkomst om 28,2 mnkr samt en försäljningsinkomst om cirka 159,0 mnkr.
2. Utgifterna för år 2018 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för år 2019.
3. Exploateringsnämnden medges rätt att teckna tilläggsavtal till Överenskommelse om exploatering med Fastica Bromma Center Södra AB i enlighet med vad som framgår i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller projekt Bromma blocks inom kvarteret Trafikflyget i Bromma.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Arvodering av förtroendevalda**

KS 2018/1095

Beslut

1. Arvode ska utges till Erik Slottnér (KD) om 10 % av helt arvode under perioden 2018-07-01 – 2018-09-22 och om 80 % av helt arvode under perioden 2018-09-23 – 2018-10-15.
2. Arvode ska utges till Alexandra Mattson Åkerström (V) om 50 % av helt arvode för perioden 2018-08-01 - 2018-10-15.
3. Arvode ska utges till Rikard Warlenius (V) om 50 % av helt arvode för perioden 2018-08-01 - 2018-10-15.
4. Arvode ska utges till Torun Boucher (V) om 68,38 % av helt arvode för perioden 2018-08-15 - 2018-10-15.
5. Arvode för Sebastian Wiklund (V) om 50 % av helt arvode upphör från och med 2018-08-01.

Jäv

Erik Slottnér, Alexandra Mattson Åkerström och Rikard Warlenius deltar inte i ärendets behandling eller beslut.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller arvodering av förtroendevalda.

I ärendet yttrar sig Rickard Wall.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Utveckling av Vårbergs IP**

Inriktningsbeslut

Förslag från idrottsnämnden och fastighetsnämnden

KS 2018/901

Beslut

1. Inriktningen för Utveckling av Vårbergs IP till en total investeringsutgift upp till 445 mnkr godkänns.
2. Fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för utvecklingen av Vårbergs IP till en investeringsutgift om upp till 40,0 mnkr, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Utgifterna ska rymmas inom nämndens investeringsbudget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller utveckling av Vårbergs IP.

I ärendet yttrar sig Haval Murad.

Förslag till beslut

Haval Murad (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Ny-, till- och ombyggnation av Hästhagsskolan i kv.
Vendelsö 2, Farsta**

Inriktningsbeslut

KS 2018/1113

Beslut

Inriktningen för ny-, om-, och tillbyggnad av Hästhagsskolan på fastigheten Vendelsö 2, till en total investeringsutgift om 359 mnkr, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller ny-, till- och ombyggnation av Hästhagsskolan i kv. Vendelsö 2, Farsta.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22

**Ny-, till- och ombyggnad av Lillholmsskolan i kv.
Falkholmen 3, Skärholmen**
Genomförandebeslut
KS 2018/1117

Beslut

Genomförande av om-, till- och nybyggnad av
Lillholmsskolan på fastigheten Falkholmen 3, till en total
investeringsutgift om 308 mnkr, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller ny-, till-
och ombyggnad av Lillholmsskolan i kv. Falkholmen 3,
Skärholmen.

I ärendet yttrar sig Lorena Delgado.

Förslag till beslut

Lorena Delgado (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt
kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Stockholms Stads Parkerings AB:s nyproduktion av
parkeringshus i Hjorthagen - Hjorthagsgaraget**

Genomförandebeslut

KS 2018/1114

Beslut

Genomförandet av nyproduktion av parkeringshus i
Hjorthagen, till en total investeringsutgift om 680 mnkr,
godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller
Stockholms Stads Parkerings AB:s nyproduktion av parkeringshus i
Hjorthagen - Hjorthagsgaraget.

I debatten yttrar sig borgarrådet Helldén och Rickard Wall.

Förslag till beslut

Borgarrådet Helldén (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar
enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24

AB Stockholmsshems nyproduktion av bostäder i kv. Persikan, Södermalm
Genomförandebeslut
KS 2018/808

Beslut

Genomförandet av nyproduktion av 151 hyresbostäder inklusive en gruppbofastad, förskola, livsmedelsaffär och lokaler till en total investeringsutgift om 710 mnkr inkl. moms, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller AB Stockholmsshems nyproduktion av bostäder i kv. Persikan, Södermalm.

I debatten yttrar sig Kadir Kasirga och Björn Ljung.

Förslag till beslut

Kadir Kasirga (S) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25**AB Familjebostäders nybyggnation av bostäder i
projektet Drevvikshöjden, Farsta, etapp 1 och 2**
Genomförandebeslut

KS 2018/1123

Beslut

Genomförandet av nybyggnation i projektet Drevvikshöjden, Farsta, etapp 1 och 2, som omfattar ca 323 bostadslägenheter till en total produktionskostnad om 658 mnkr inkl. moms godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller AB Familjebostäders nybyggnation av bostäder i projektet Drevvikshöjden, Farsta, etapp 1 och 2.

I debatten yttrar sig borgarrådet Livh och Berthold Gustavsson.

Förslag till beslut

Borgarrådet Livh (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26**Bordläggning av ärenden****Beslut**

Ärende 34 – 170 på kungörelsen bordläggs till det första sammanträdet med kommunfullmäktige efter den 15 oktober 2018.

§ 27
Nyväckta motioner

Under tiden 29 maj 2018 till 1 oktober 2018 väcktes följande motioner:

1. Motion av Erik Slottnér (KD) om att underlätta för övervakningskameror i flerbostadshus.
Dnr KS 2018/1143
2. Motion av Erik Slottnér (KD) om att införa ett utökat kommunalt lärlingssystem i Stockholms stad.
Dnr KS 2018/1144
3. Motion av Martin Westmont (SD) om att konstnärsbostäder på Södermalm görs om till bostäder för unga stockholmare.
Dnr KS 2018/1181

§ 28
Avtackning

Ordet innehas av kommunfullmäktiges ordförande Eva-Louise Erlandsson Slorach och borgarrådet Wanngård.

Närvarolista

upprättad vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 1 oktober 2018

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
95	Erlandsson Slorach, Eva-Louise (Ordförande) §§ 1 – 28		S	18:09	19:34
77	Björk, Margareta (1:e v Ordf)		M	17:57	19:34
86	Berglund, Mats (2:e v Ordf)		MP	17:59	19:34
102	Abdullahi Ali, Nassir		S	18:03	19:32
100	Ali, Amne	Kato, Birger	S	17:59	19:32
90	Antonsson, Maria		MP	17:57	19:34
97	Arell, Lars		S	17:57	19:34
35	Arkelsten, Bo		M	17:57	19:34
53	Askensten, Åke		MP	17:57	19:34
45	Avci, Gulan		L	17:58	19:34
87	Azizoglu, Halit		-	17:57	19:32
23	Bjuggren, Emilia		S	17:57	19:34
29	Boucher, Torun	Stenudd, Sara	V	17:57	19:34
39	Brege, Johan		M	18:00	19:34
24	Burell, Olle		S	17:57	19:34
28	Carlstedt, Rana		S	18:01	19:34
80	Danielsson, Maria		-	17:57	19:34
31	Delgado, Lorena		V	17:57	19:34
20	Edholm, Lotta		L	18:04	19:34
33	Elffors Sjödin, Christina		M	17:59	19:32
18	Elfvén, Anne-Lie	Dundar, Abit	L	17:57	19:32
98	Elmgren, Claes		S	17:57	19:34
105	Ericson, Malin		FI	17:57	19:34
47	Ernlund, Karin		C	18:00	19:34
14	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	18:03	19:34
56	Goriya, Abdo	Lagerman, Inger	S	18:01	19:34
72	Granswed Baat, Sophia		M	17:57	19:34
10	Grimfors, Alexandra		M	17:57	19:34
25	Gustafsson, Karin		S	17:58	19:34

13	Gustavsson, Berthold		M	17:57	19:34
60	Göransson, Anders		S	17:57	19:34
82	Haglund, Margareta		-	17:57	19:34
11	Hamilton, Ulla		M	18:05	19:32
91	Hansson, Martin		MP	17:58	19:34
26	Hansson, Stefan		S	17:58	19:34
49	Helldén, Daniel		MP	17:57	19:34
12	Häggman, Börje		M	17:59	19:34
69	Jilmstad, Lars		M	17:57	19:32
42	Johansson Metso, Frida		L	18:03	19:34
36	Järkeborn, Christoffer		M	17:57	19:34
41	Jönsson, Jan		L	17:57	19:34
40	Jönsson, Peter		M	18:00	19:34
84	Kareliusson, Dan	Herke, Bengt	SD	17:57	19:34
104	Kasirga, Kadir		S	17:57	19:32
101	Kevir, Bawer		S	17:57	19:34
64	Kratz, Tina		V	17:57	19:34
6	König Jerlmyr, Anna		M	17:58	19:34
54	Larsson, Ewa		MP	18:06	19:32
5	Larsson, Joakim		M	17:57	19:34
71	Lind, Mikael		M	17:57	19:34
29	Lindblom, Clara		V	17:57	18:42
8	Lindblom, Clara		V	18:43	19:34
48	Linderholm, Christina		C	17:57	19:34
50	Lindhagen, Åsa		MP	18:00	19:04
50	Lindhagen, Åsa	Akselsson Le Douaron, Ingegerd	MP	19:07	19:34
9	Livh, Ann-Margarethe		V	17:57	19:32
17	Ljung, Björn		L	17:59	19:34
88	Luhr, Katarina		MP	17:58	19:34
66	Lutz, Kristina		M	17:57	19:34
55	Malm, Erik	Lindell, Anders	MP	17:57	19:34
62	Mattsson Åkerström, Alexandra		V	17:57	19:34
16	Modigh, Sofia	Valier, Mikael	KD	17:58	19:34
94	Moreira Duarte, Mariana	Jormtun, Jessica	MP	17:57	19:34

61	Mäkinen Andersson, Mervi		S	17:57	19:34
46	Naddebo, Jonas		C	18:00	19:34
68	Nilsson, Johan		M	17:57	19:34
107	Nordling Blanco, Sissela		FI	18:00	19:32
38	Nordström, Markus		M	17:57	19:34
63	Nylander, Jackie		V	17:57	19:34
52	Obermüller, Cecilia		MP	18:00	19:32
30	Oguzsoy, Mehdi		V	18:01	19:34
76	Paccamonti, Johan		M	17:57	19:34
106	Palm, Lisa		FI	17:57	19:34
103	Päärni, Mia	Said, Suleiman	S	18:05	19:32
59	Rashid, Salar		S	18:04	19:34
89	Rasmusson, Magda		MP	17:57	19:34
70	Redin, Jennyfer		M	17:57	19:34
96	Rindevall, Ellinor		S	18:02	19:34
27	Räihä, Mirja		S	17:57	19:34
92	Seid, Micke		MP	17:57	19:34
44	Silverudd, Patrik		L	17:57	19:34
32	Sjö, Johanna		M	18:01	19:34
73	Sjölander, Henrik	Sjöblom, Christer H	M	18:05	19:34
15	Slottnér, Erik		KD	18:01	19:34
43	Smedberg Palmqvist, Isabel	Backlund, Peter	L	17:58	19:32
57	Stiernstedt, Fredrik	Näslund, Inga	S	17:57	19:34
74	Ström, Andrea		M	17:57	19:34
67	Sundin, Bo		M	17:59	19:34
34	Svärd, Lars		M	18:01	19:34
75	Tigerström, Jan		M	17:57	19:32
99	Tofvesson, Mathias		S	17:57	19:34
93	Tovatt, Lorentz		MP	17:57	19:34
51	Uzel, Derya	Murad, Haval	MP	17:57	19:34
22	Valeskog, Jan		S	17:57	19:32
81	Wall, Rickard		-	17:57	19:32
21	Wanngård, Karin		S	17:58	19:34
65	Warlenius, Rikard		V	17:57	19:34

37	Wedin, Dennis		M	17:57	19:34
85	Westmont, Martin		SD	17:57	19:34
7	Wiklund, Sebastian	Johansson, Tobias	V	17:58	19:34
19	Åslund, Ann-Katrin	Forssell, Joar	L	18:04	19:32
58	Östberg Svanelind, Maria		S	17:57	19:34
4	Brinck, Cecilia		M	18:07	19:34

Kommunfullmäktiges sammanträde den 1 oktober 2018

Förslag till beslut i ärende 22, Utl. Rotel I (Dnr 2018/748), Överenskommelse om exploatering med försäljning respektive tomträtt, för bostäder och parkering inom fastigheterna Farsta 2:1 och Klockelund 1 i Farsta m. fl.

Föreliggande exploateringsförslag utgör ett steg inom förtätningsprojektet Tyngdpunkt Farsta som är tänkt att bli resultera i en nära nog fördubbling av antalet bostäder i stadsdelen fram till år 2030. Orsakerna till man från Stadshusledningens sida ser ett sådant behov är i huvudsak följande två:

- 1) Man driver aktivt på för att öka befolkningmängden i Stockholms stad – och då i första hand genom hitflyttning av män från utlandet och andra sidan jorden, och någonstans ska de bo.
- 2) När man kring tiden för det andra världskriget på allvar började bebygga Stockholm utanför Stenstaden upphörde man att bygga stad för att istället övergå till att sprida ut bebyggelsen, och nu vill man bygga nytt genom att fylla igen de tomma ytor som den tidigare strategin för nybyggnation skapade.

Tät bebyggelse som slutresultat kan alltså åstadkommas genom att man antingen bygger tätt från början – som man byggde Stenstaden – eller genom att man börjar med att bygga glest för att sedan fylla igen de tomma ytorna – som man byggt ut Stockholm under den senaste mansåldern.

Problemet med att först bygga glest för att fylla igen tomma ytor i ett senare skede är att människor först flyttar in i området då det är glest bebyggt, många gånger köper man sig en bostad utifrån de förutsättningar som då gäller, och senare ändras förutsättningarna och bland annat fastighetspriser, genom politiska beslut om förtätning av området. Detta är en politik som alla anständiga partier i fullmäktige ska säga nej till.

Den allmänna förtätningsspolitiken som tar alltför liten hänsyn till befintlig bebyggelse, och därmed befintliga boende, ska avvecklas. Detta gäller inte minst Tyngdpunkt Farsta. Ska det prompt byggas bostäder för utländska män i Stockholms stad ska dessa byggas på oexploaterade områden och då ska dessa områden bebyggas tätt som en stad.

Kommunfullmäktige föreslås besluta

Att avslå kommunstyrelsens förslag till Överenskommelse om exploatering med försäljning respektive tomträtt, för bostäder och parkering inom fastigheterna Farsta 2:1 och Klockelund 1 i Farsta m.fl.

Stockholm den 24 september 2018

Rickard Wall (-)

Stockholms kommunfullmäktige**2018-10-01 18.53****Omröstningsresultat**

Ärendenr: 22.
Beskrivning: § 14

Ärendemening:

Överenskommelse om exploatering med försäljning respektive tomträtt, för bostäder och parkering inom fastigheterna Farsta 2:1 och Klockelund 1 i Farsta m. fl.

Ja: 84**Nej:** 2**Avstår:** 2**Frånvarande:** 13

Ledamot	Parti	Plats	Funktion	Resultat
Nassir Abdullahi Ali	S	102	Ledamot	Ja
Maria Antonsson	MP	90	Ledamot	Ja
Lars Arell	S	97	Ledamot	Ja
Bo Arkelsten	M	35	Ledamot	Ja
Åke Askensten	MP	53	Ledamot	Ja
Gulan Avci	L	45	Ledamot	Ja
Halit Azizoglu	-	87	Ledamot	Ja
Peter Backlund	L	43	Ersättare	Ja
Mats Berglund	MP	3	2:e v Ordf	Ja
Emilia Bjuggren	S	23	Ledamot	Ja
Margareta Björk	M	2	1:e v Ordf	Ja
Johan Brege	M	39	Ledamot	Ja
Olle Burell	S	24	Ledamot	Ja
Rana Carlstedt	S	28	Ledamot	Ja
Maria Danielsson	-	80	Ledamot	Frånvarande
Lorena Delgado	V	31	Ledamot	Ja
Abit Dundar	L	18	Ersättare	Ja
Lotta Edholm	L	20	Ledamot	Ja
Christina Elffors Sjödin	M	33	Ledamot	Frånvarande
Claes Elmgren	S	98	Ledamot	Ja
Malin Ericson	FI	105	Ledamot	Ja
Eva-Louise Erlandsson Slorach	S	1	Ordförande	Ja
Karin Ernlund	C	47	Ledamot	Ja

Yvonne Fernell-Ingelström	M	14	Ledamot	Ja
Joar Forssell	L	19	Ersättare	Ja
Sophia Granswed Baat	M	72	Ledamot	Frånvarande
Alexandra Grimfors	M	10	Ledamot	Ja
Karin Gustafsson	S	25	Ledamot	Ja
Berthold Gustavsson	M	13	Ledamot	Frånvarande
Anders Göransson	S	60	Ledamot	Ja
Margareta Haglund	-	82	Ledamot	Nej
Ulla Hamilton	M	11	Ledamot	Ja
Martin Hansson	MP	91	Ledamot	Ja
Stefan Hansson	S	26	Ledamot	Ja
Daniel Helldén	MP	49	Ledamot	Ja
Bengt Herke	SD	84	Ersättare	Avstår
Börje Häggman	M	12	Ledamot	Ja
Lars Jilmstad	M	69	Ledamot	Ja
Tobias Johansson	V	7	Ersättare	Ja
Frida Johansson Metso	L	42	Ledamot	Ja
Jessica Jorntun	MP	94	Ersättare	Ja
Christoffer Järkeborn	M	36	Ledamot	Ja
Jan Jönsson	L	41	Ledamot	Frånvarande
Peter Jönsson	M	40	Ledamot	Frånvarande
Kadir Kasirga	S	104	Ledamot	Ja
Birger Kato	S	100	Ersättare	Ja
Bawer Kevir	S	101	Ledamot	Ja
Tina Kratz	V	64	Ledamot	Ja
Anna König Jerlmyr	M	6	Ledamot	Ja
Inger Lagerman	S	56	Ersättare	Ja
Ewa Larsson	MP	54	Ledamot	Ja
Joakim Larsson	M	5	Ledamot	Ja
Mikael Lind	M	71	Ledamot	Frånvarande
Clara Lindblom	V	8	Ledamot	Ja
Anders Lindell	MP	55	Ersättare	Ja
Christina Linderholm	C	48	Ledamot	Ja
Åsa Lindhagen	MP	50	Ledamot	Ja

Ann-Margarethe Livh	V	9	Ledamot	Ja
Björn Ljung	L	17	Ledamot	Ja
Katarina Luhr	MP	88	Ledamot	Ja
Kristina Lutz	M	66	Ledamot	Ja
Alexandra Mattsson Åkerström	V	62	Ledamot	Ja
Haval Murad	MP	51	Ersättare	Ja
Mervi Mäkinen Andersson	S	61	Ledamot	Frånvarande
Jonas Naddebo	C	46	Ledamot	Ja
Johan Nilsson	M	68	Ledamot	Ja
Sissela Nordling Blanco	FI	107	Ledamot	Ja
Markus Nordström	M	38	Ledamot	Frånvarande
Jackie Nylander	V	63	Ledamot	Ja
Inga Näslund	S	57	Ersättare	Frånvarande
Cecilia Obermüller	MP	52	Ledamot	Ja
Mehdi Oguzsoy	V	30	Ledamot	Ja
Per Ossmer	-	83	Ledamot	Frånvarande
Johan Paccamonti	M	76	Ledamot	Ja
Lisa Palm	FI	106	Ledamot	Ja
Salar Rashid	S	59	Ledamot	Ja
Magda Rasmusson	MP	89	Ledamot	Ja
Jennyfer Redin	M	70	Ledamot	Ja
Ellinor Rindevall	S	96	Ledamot	Ja
Mirja Räihä	S	27	Ledamot	Ja
Suleiman Said	S	103	Ersättare	Ja
Micke Seid	MP	92	Ledamot	Ja
Patrik Silverudd	L	44	Ledamot	Ja
Johanna Sjö	M	32	Ledamot	Ja
Christer H Sjöblom	M	73	Ersättare	Frånvarande
Erik Slottnér	KD	15	Ledamot	Ja
Sara Stenudd	V	29	Ersättare	Ja
Andrea Ström	M	74	Ledamot	Frånvarande
Bo Sundin	M	67	Ledamot	Ja
Lars Svärd	M	34	Ledamot	Ja
Jan Tigerström	M	75	Ledamot	Ja

Mathias Tofvesson	S	99	Ledamot	Ja
Lorentz Tovatt	MP	93	Ledamot	Ja
Jan Valeskog	S	22	Ledamot	Ja
Mikael Valier	KD	16	Ersättare	Ja
Rickard Wall	-	81	Ledamot	Nej
Karin Wanngård	S	21	Ledamot	Ja
Rikard Warlenius	V	65	Ledamot	Ja
Dennis Wedin	M	37	Ledamot	Ja
Martin Westmont	SD	85	Ledamot	Avstår
Maria Östberg Svanelind	S	58	Ledamot	Ja

2018-10-01

Ändring av lokala
ordningsföreskrifter för
torghandeln i Stockholms
kommun

Dnr. KS 2018/925

KF ärende 23

Anna König Jerlmyr m.fl. (M)
Lotta Edholm m.fl. (L)
Karin Ernlund m.fl. (C)
Erik Slottnér m.fl. (KD)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunstyrelsens förslag till beslut avslås.
2. Fastighetsnämnden ges i uppdrag att återinföra en paragraf i ordningsföreskrifterna som säkerställer att sökande bedriver näringsverksamhet enligt de skatteregler som gäller samt vad som anförs nedan.
3. Därutöver anförs följande.

Torghandel är en viktig del av stadens liv och det är angeläget att denna sköts väl och att staden underlättar småföretagens villkor. De lokala ordningsföreskrifterna är ett centralt verktyg. Det är likaså angeläget att företagarnas kontakt med stadens företrädare, såväl tjänstemän som politiker, förenklas och utvidgas. Stockholm har under den socialdemokratiskt ledda mandatperioden störttyckt vad gäller företagsklimat. Från plats 22 till plats 123 i Svenskt Näringslivs ranking, en ranking baserad på hur företagarna i landets kommuner beskriver sin situation. Även stadens Nöjd-Kund-Index har visat att det finns missnöje med dialogen mellan näringsliv och politiker.

Stadsledningskontoret påpekar att det är viktigt att stadens nämnder lägger vikt vid åtgärder som kan leda till ökad trygghet och trivsel vad gäller torghandeln. Här finns mycket att vidareutveckla i Stockholms stad. Det handlar såväl om utformningen av en enhetlig, städad och snygg torghandel som trygghetsförstärkande åtgärder som trygghetskameror.

I enlighet med ett beslut av länsstyrelsen 15 januari 2014 föreslås nu att paragraf 7, om krav på sökande, helt tas bort. För oss är det självklart att en sådan föreskrift ska finnas med i stadens ordningsföreskrifter. En paragraf som ställer krav på att sökande har F-skatt samt upplyser om att staden förbehåller sig rätten att ta sedvanlig kreditupplysning finns i andra kommuners ordningsföreskrifter för torghandel. Den ska dock inte kopplas till sökandes förmåga att betala avgiften, som i den paragraf 7 som nu föreslås utgå helt, utan till att staden kräver att näringsidkare ska bedriva sin verksamhet utifrån de skatteregler för näringsverksamhet som gäller. Länsstyrelsen slog ned på att paragraf 7 var kopplad just till

den sökandes betalningsförmåga. En paragraf med lydelsen att ”Stockholms kommun förbehåller sig rätten att ta sedvanlig kreditupplysning. Innehavaren av saluplatsen ska vid kontraktsskrivandet vara godkänd för F-skatt.” är enligt vår uppfattning nödvändig och skulle inte heller upphävas av länsstyrelsen. Det är av yttersta vikt att torghandel i Stockholms stad bedrivs på ett tryggt, säkert och lagligt sätt.

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 1 oktober 2018*§ 2 Valkommentarer*

Anförande nr 1

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill inleda med att rikta mig till partierna och alla ledamöter i fullmäktigesalen – tack! Tack för en bra valrörelse, som har visat hur stark den svenska demokratin är! Valdeltagandet ökade i staden, och våra medborgare har fått en djupare förståelse för våra gemensamma verksamheter. Men det fanns också orosmoln. Några av fullmäktiges partier blev under valet utsatta för sabotage. Exempelvis blev Moderaterna utsatta för kampanjsabotage från den högerextrema rörelsen. Det är helt oacceptabelt, och jag vill verkligen här i fullmäktige understryka att vi gemensamt har ett ansvar för att värna demokratin och det fria ordet. Stockholm ska vara en öppen stad, fri från extremism och intolerans. En överväldigande majoritet av stockholmarna sluter upp bakom detta, och det återspeglas också i fullmäktiges kommande sammansättning. Det är värt att ta till vara.

Jag vill också passa på att så här några veckor efter valet särskilt gratulera Vänsterpartiet och Centerpartiet till era valframgångar. Men oavsett partiers mot- och medgångar står vi i dag med ett parlamentariskt läge som kräver stor mognad och politiskt mod. Det råder ingen tvekan om att stockholmarna både har tagit avstånd från extremism och ställning för en progressiv utveckling i staden. Men det finns inga tydliga majoriteter från de block som vi är vana att se. Då måste vi klara av att tänka nytt. Vi måste vara ödmjuka inför den situation vi är satta att förvalta.

Vi socialdemokrater är som stadens största parti beredda att fortsätta att ta ansvar för Stockholm. Men vi kommer inte att kunna göra det här ensamma. Vi söker samarbete med alla fullmäktiges demokratiska partier, och vi är övertygade om att det i Stockholm finns en så djupt rotad tradition av blocköverskridande samtal att det kommer att vara möjligt att hitta vägar framåt och en framtidsyftande väg.

Vi önskar finna breda majoriteter, och vi för samtal med alla de partier som önskar vända högerextremism och populism ryggen. Vi är djupt övertygade om att samsynen mellan fullmäktiges partier i fundamentala frågor om demokrati och Stockholms utveckling är betydligt större än några blocks eller partiers samsyn med Sverigedemokraterna. Denna samsyn bör vara ledstjärnan för Stockholms utveckling och för Stockholms kommande styre. Tack för en bra valrörelse, och tack för ordet!

§ 6 Valärende i kommunfullmäktige

Anförande nr 2

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Vi vill från Liberalernas sida nominera Ninni Dickson till nämndeman.

§ 8 Fossilbränslefri organisation 2030

Anförande nr 3

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! I dag känns det lite kyligt. Så var det inte i somras. Alla som hade tänkt sig att det skulle vara ganska trevligt om Sverige blev lite varmare fick sig en tankeställare när det inte kom regn på flera månader. Vattenbristen var tydlig i flera delar av landet. Bränder rasade. Kor fick ställas på kö till nödslakt. Och nu känns det här redan långt borta. Men i morse kunde de som vaknade tidigt vakna till nyheten att klimatförändringarna i Arktis går mycket snabbare än beräknat med varmare ytvatten, som kan leda till snabbt stigande havsnivåer. FN säger att utrymmet börjar bli tajt för att kunna undvika de skenande klimatförändringar som kan leda till både fem och sex graders uppvärmning.

Klimatförändringarna är alltså här nu, och vi måste göra vad vi kan för att dämpa detta. Vi måste göra allt. Trots att vi i Stockholm i dag minskar våra utsläpp har vi en bra bit kvar till en hållbar global utsläppsnivå. Varje stockholmare ger i dag bara inom staden upphov till 2,3 ton koldioxid per år, när en hållbar nivå ligger på runt 1,5 ton. Då har vi inte räknat med de utsläpp som vi ger upphov till utanför staden. Och det finns en gräns där vår utsläppsbudget faktiskt tar slut. Därför är det viktigt att vi inte väntar med utsläppsminskningar.

Hela Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast år 2040, men Stockholms egna verksamheter – skolor, äldreboenden och allt som vi gör i staden – ska vara fossilbränslefria redan år 2030. Våra egna verksamheter står för ungefär 10 procent av de utsläpp som staden ger upphov till totalt, så vi måste gå före och visa vägen. Det sker till exempel genom att vi ställer krav på entreprenörer och snabbt fasar ut allt fossilt som vi har själva. Så kan vi styra och visa hur det ska gå till.

Det som framkommer i svaret på remisserna på ärendet är att förvaltningen och bolagen själva vill kunna utforma de åtgärder som de ska vidta. Men det är också tydligt att man behöver hjälp med information och olika typer av stöd och att det kommer att behövas olika typer av åtgärder för att underlätta omställningen till helt fossilfria verksamheter. Vi behöver upphandlingsstöd och ekonomiska resurser, till exempel vår klimatmiljard, och stöd för att identifiera energiåtgång och klimatnytta med olika åtgärder. Vi behöver prioritera dessa åtgärder för att göra stadens verksamheter fossilfria så snabbt vi bara kan.

Det här är ett arbete som måste prioriteras nu. Vi har bollen, och vi måste ta ansvaret för att göra detta snabbt. Det är dags att sluta snacka. Nu måste vi *göra* det.

Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut för fossilbränslefri organisation 2030.

Anförande nr 4

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det finns, som vi vet, en stor politisk uppslutning kring Stockholms aktiva miljö- och klimatpolitik. Jag hade därför inte förväntat mig att se så många på talarlistan, men vi är några stycken i alla fall. Jag tänkte beröra detta viktiga ämne, men jag har inget eget förslag till beslut utan kommer att yrka på kommunstyrelsens förslag. Men eftersom ärendet är ett så

viktigt ärende tänker jag ändå lämna några kommentarer om hur Stockholm ska kunna bli fossilbränslefritt framöver.

Ärendet fokuserar på hur vi ska ställa om vår egen organisation. Det är ingenting som händer av sig själv, utan här behövs ett fortsatt starkt ledarskap för att kunna göra verklighet av våra visioner och mål. Det handlar i mycket om att ställa om vår organisation, och det kan vara allt ifrån att vi måste vässa vår miljöbilsdefinition till att vi måste få fler solceller på stadens tak. Vi har dessutom stora utmaningar som vi själva inte rör över och som vår egen organisation inte kan ha rådighet över. Det kan gälla till exempel långväga tjänsteresor med flyg eller arbetsmaskiner.

Men helt klart är att vi står oss slätt om vi tror att lösningen i denna utmaning endast är en intern angelägenhet. Vi är i stort beroende av vår omgivning, och för att klara våra interna målsättningar måste dialog och samverkan till med näringslivet. Det kommer att vara avgörande. Staden måste också i större utsträckning än tidigare aktivt använda upphandlingsverktyget, som är ett viktigt verktyg för att vi ska kunna se till att kunna använda de upphandlare som vi har, men också skruva till sättet vi använder vår upphandling på för att öka miljönyttan men också bidra till fossilbränslefriheten.

Den utredning som vi har fått i dag är givetvis ett riktigt bra steg framåt i den här riktningen, men det finns mycket kvar att göra. Många av de insatser som beskrivs är på en väldigt strategisk och övergripande nivå. Här måste vi fortsätta att arbeta med att konkretisera arbetet så att det verkligen blir konkret. En viktig del är såklart också att kostnadsberäkna alla de insatser vi behöver göra. Där har Centerpartiet haft ett förslag om att indexera stadens miljömål. Det tror vi är ett sätt att kunna följa utvecklingen år från år och kunna se vilka resurser som måste sättas in på området för att vi ska lyckas med de långsiktiga visionerna och målen.

Med detta sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 5

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett jättebra ärende. När jag satt i riksdagen för vad som nu är jättemånga år sedan fanns det en knapp som man tryckte på om man ville instämma med föregående talare. Om det hade funnits en sådan knapp här skulle jag ha tryckt på den när Katarina talade, för hon sade det här mycket bättre än vad jag skulle kunna göra. Därför tänker jag inte ens försöka.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, för detta är ett bra och viktigt ärende.

Det här är min sista kväll i fullmäktige. Jag har suttit här i åtta år, och det har varit väldigt spännande och väldigt lärorikt. Jag vill ta tillfället i akt att tacka kommunfullmäktige för alla spännande måndagskvällar vi har tillbringat tillsammans. Jag vill också passa på tillfället – för det är inte så ofta man har sådana – att tacka miljö- och hälsoskydds nämndgruppen, där jag har varit Socialdemokraternas gruppleddare. Vi har haft bra och spännande diskussioner i hela nämnden, över blockgränser och över partigränser. Det har varit lärorikt, och vi har stött och blött, men vi har oftast varit överens. Jag vill också tacka den socialdemokratiska gruppen och majoriteten, men allra mest tackar jag Katarina, för du har gjort detta så himla bra! När jag nu ändå passar på att reflektera över dessa åtta år måste jag också tacka

stockholmarna, för det är en ynnest att få ha ett sådant här uppdrag. Det har man till låns. Det är ett förtroende, och man det till låns under en begränsad tid. Man ska göra det bästa man kan av det. Jag har stor respekt för det, och jag är så tacksam över att jag har fått göra detta.

Med dessa ord önskar jag det tillträdande fullmäktige som börjar om några veckor lycka till i de fortsatta förhandlingarna om att få ett bra och gott ledarskap för den här staden i ytterligare fyra år. Lycka till och tack!

Anförande nr 6

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande och fullmäktige! Tack, Maria – jag har suttit med dig i hälsoskyddsnämnden, och det har ofta varit väldigt konstruktivt och trevligt! Nu ska vi fatta ett viktigt beslut, som också är en del av hela den övergripande strategin för ett fossilbränslefritt Stockholm till 2040, som vi enades om efter förra valet. Förhoppningsvis kan vi visa att om staden kan gå före och vara fri från fossila bränslen redan 2030 betyder det också att andra organisationer och andra städer kan vara det. Ärendet lyfter fram viktiga aspekter, och det finns goda chanser att vi klarar av målet. Det är förstås viktigt att vi inom politiken fullföljer detta och även skriver in det i verksamheten.

Målet är bra, men det har ganska snäva gränser. Det innebär alltså inte att vi inte behöver göra någonting mer, utan vi behöver fortsätta jobbet även efter detta beslut. Det gäller till exempel klimatpåverkan från mat som serveras i våra verksamheter och mycket annat.

Det är glädjande att det i stort sett finns politisk enighet, men jag vill ändå passa på att bemöta det särskilda uttalande som Moderaterna har lagt fram i kommunstyrelsen i ärendet. Moderaterna menar att minskat flygresande, gröna elavtal och så vidare inte påverkar koldioxidutsläppen eftersom de ingår i EU:s utsläppshandelsystem. Ett minskat flygresande frigör, skriver de, ett utrymme inom utsläppshandeln som automatiskt tas i anspråk av någon annan del i denna sektor. Vi har hört förut, oftast just från den politiska högern, att det inte spelar så stor roll vad vi gör här. Om vi minskar här kommer det att öka någon annanstans, menar de.

Detta är en syn som inte riktigt stämmer. Åtminstone har EU lärt sig att hantera utsläppshandelssystemet efter krisen 2009, när det blev stora överskott på utsläppsrätter. Då beslutade EU att senarelägga de nya utsläppsrätterna och att införa ett krångligt ord som lyder marknadsstabilitetsreserv. Det innebär att man justerar mängden utsläppsrätter så att den motsvarar ungefär efterfrågan på dem och att priset stabiliseras. Så småningom ska de överblivna utsläppsrätterna till och med kunna annulleras, det vill säga förstöras och helt dras undan från marknaden.

Detta betyder att om man för en ambitiös klimatpolitik i ett land eller i en stad som Stockholm ska inte det behöva leda till att utsläppen ökar någon annanstans. Det är alltså inte meningslöst att satsa på fossil industri, att fasa ut kolet ur industriprocesser eller att dra ned på flygandet. Det sätter både politisk och ekonomisk press på EU att sätta upp mer ambitiösa mål och att annullera de överblivna utsläppsrätterna. Det är helt enkelt viktigt att en stad som Stockholm som går före i klimatarbetet verkligen går före i klimatarbetet.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 7

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag förstår att frestelsen att hoppa på Moderaterna var oemotståndlig. Men nu är det faktiskt så att det vi skriver bygger på trafikkontorets uttalande i ärendet.

Anförande nr 8

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Och det jag svarar bygger på Naturvårdsverkets hemsida och deras beskrivning av utsläpps rättshandelssystem i Stockholm. Vi kanske ska sätta ihop dem, då.

Anförande nr 9

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! De stabilitetsmekanismer och indragna utsläppsrätter på EU-nivå som Rikard Warlenius nu hänvisade till är någonting som sker i krissituationer. Det vi gör här i Sverige, med 2 procent av EU:s befolkning, syns inte i EU:s statistik. EU kommer därför absolut inte att vidta några drastiska förändringar bara för att vi minskar våra utsläpp med en liten bit. Tvärtom kommer det att bli precis som Moderaterna säger: Det blir någon annan som tar hand om det.

Detta har Konjunkturinstitutet behandlat ganska nyligen. De har en stark miljöavdelning, och de har tittat på till exempel lastbilstransporter och personbilstransporter. Det blir just den effekt som Moderaterna beskrev.

Anförande nr 10

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Det är precis den här inställningen som jag varnar för – att det aldrig riktigt spelar någon roll vad vi gör här utan att det alltid är fler någon annanstans som behöver göra det. Det kan vara i EU, det kan vara kineserna eller det kan vara USA. Men alla utsläpp är lokala, och i slutänden är det upp till oss vad vi gör här. Vi agerar därmed som ett föredöme och symboliskt. Vi visar att det går att göra saker, men vi visar det också konkret. EU:s utsläppshandel håller på att förändras så att den tar hänsyn till dippar i efterfrågan. De kan bero på ekonomiska saker – helt enkelt på att det är ekonomisk kris. Då produceras mindre, och då blir det lägre utsläpp.

Men det kan också helt enkelt vara så att om vi är framgångsrika i vår klimatpolitik minskar efterfrågan på utsläppsrätterna. Då kommer EU att vara tvungna att agera, för annars havererar marknaden. Därför är det jätteviktigt vad en stad som Stockholm gör och vad ett land som Sverige gör.

Anförande nr 11

M a l i n E r i c s o n (FI): Jag ville komma upp i talarstolen för att för Feministiskt initiativs räkning yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

I arbetet för ett Stockholm fritt från fossila bränslen är det viktigt att staden går före för att skapa just en fossilbränslefri organisation. Denna utredning är ett första steg på vägen. Det viktiga för att lyckas göra oss helt kvitt de fossila bränslena är att vi i politiken är ense om att detta är viktigt och att det är detta vi ska göra. Det kommer inte att vara problemfritt, och vi kommer förstås att möta många hinder. Men det är ingen orsak att inte göra det. Därför är en ordentlig genomlysning av organisationens

fossilanvändning och tydligt formulerade uppdrag så viktig. Vi ska inte räddas stora ambitioner och höga mål; det är vad som krävs i dag för att förhindra en klimatkollaps på många olika nivåer.

Jag skulle också vilja ta tillfället i akt att tacka för de här fyra åren. Detta blir troligen mitt sista anförande här om ni inte säger någonting konstigt som jag måste gå upp och reagera på – tack för mig!

Anförande nr 12

E l l i n o r R i n d e v a l l (S): Ordförande! Också jag gör mitt sista kommunfullmäktigemöte här i dag. Jag ser tillbaka på fyra år av ett intensivt miljöarbete. Det har varit vattenfrågor, luft, stadsbyggnad och annat högt och lågt. Staden har prisats, och vi har mycket att vara stolta över. Samtidigt ser vi hur andra i världen släpar efter, och det blir allt tydligare tecken på en ökande klimatrelaterad situation i vår värld. För mig innebär det att staden måste bli ännu bättre på att visa vägen.

Jag vill bara säga: Håll i och fortsatt framåt! Det enda sättet att göra skillnad på är genom praktiskt arbete, och det sker i våra kommuner. Det är alltså ni som kan göra skillnad. Tänk på det i det fortsatta miljöarbetet!

Bifall kommunstyrelsen, och tack för den här tiden!

Anförande nr 13

B o r g a r r å d e t B r i n c k (M): Ordförande! Jag vill ta tillfället i akt att påminna fullmäktige om att vi alltså inte har något annat förslag i detta ärende. Det kan man annars tro när man lyssnar på Rikard Warlenius. Vi är eniga med den bedömning som majoriteten har gjort i frågan.

För att inga missförstånd ska kvarstå vill jag ägna mig åt lite högläsning som ett pedagogiskt instrument. Det står så här i trafikförvaltningens tjänsteutlåtande: Kontoret är medvetet – ”trafikkontoret” ska det vara, för trafikförvaltningen står för landstinget, och så står det här, men det är inte mitt problem – om vikten av att klimatutsläppen från flygresande minskar. För att uppnå en fossilbränslefri organisation är det angeläget att tjänsteresor med flyg minskar, och det finns ett värde i att staden går före och visar på alternativ. Kontoret vill dock påminna om att flygresor inom EU ingår i EU:s utsläppshandelssystem. De totala koldioxidutsläppen inom EU påverkas därför inte av om staden minskar sitt flygresande inom EU.

Det är alltså en opolitisk och opartisk tjänstemannaorganisation som skriver så här, och det är det vi hänvisar till. Det finns inte särskilt mycket politik i detta. Som sagt: Det är ett enigt ärende. Det kanske vi ska komma ihåg innan vi tar till brösttoner i talarstolen.

Anförande nr 14

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Jag sade att det var ett särskilt uttalande. Jag har inte påstått att ni har lagt fram ett annat förslag till beslut.

Man kan såklart tolka reglerna som ni gör; det är inte frågan om annat. Men EU:s politik har också sina brister. Till exempel är inte de utsläppsmål som är satta alls i

överensstämmelse med Parisavtalet. Därför är det upp till alla aktörer inom EU att försöka att pressa dessa utsläpp så att vi når Parismålen snarare än EU:s egna mål. Då måste man fundera på hur man ska göra det. Vi hör hela tiden debatten om att det inte spelar någon roll vad vi gör. Så tycker vissa – oftast är det näringslivet eller den politiska högern. Det finns också en linje som säger att vi måste ta denna utmaning på fullt allvar och minska utsläppen.

När man gör detta sätter man också press på de politiska organisationerna. EU har flera gånger minskat dessa utsläppsmål för att utsläppen har minskat på grund av vad som har gjorts i de olika länderna.

Anförande nr 15

Borgarrådet B r i n c k (M): Det vore mig främmande att regna på någons parad. Men jag tror ärligt talat att EU inte bryr sig särskilt mycket om vilka beslut vi fattar i den här salen i denna fråga.

Vad ni i själva verket säger är att i en tolkning av EU:s utsläppsmål som är i enlighet med det ni tycker skulle detta funka. Men vi har faktiskt en verklighet att förhålla oss till, och verkligheten ser ut som den gör. I denna verklighet konstaterar trafikkontoret att detta är meningslöst. Man konstaterar dessutom på nästa sida att gröna elavtal inte heller påverkar koldioxidutsläppen eller utbyggnadstakten av fossilfri elproduktion.

Detta är delvis symbolpolitik. Vi delar uppfattningen att det är viktigt att staden går före och visar vägen och visar på alternativ. Men just flygskatt för att förhindra flygande är, såvitt de auktoriteter som tittar och räknar på detta kan se, tämligen meningslöst. Det är det vi säger i vårt särskilda uttalande.

Anförande nr 16

Borgarrådet L u h r (MP): Jag ska inte förlänga debatten jättemycket, men jag ville bara med anledning av texten säga att den faktiskt är felaktig. Det är det som är så härligt: Verkligheten kan förändras! Man har nämligen, kanske sedan trafikkontoret tog fram underlaget, ändrat utsläppsrättstilldelningen i EU. Det är baserat på the Swedish proposal, som kom från den svenska regeringen. Det var det som gjorde att man började slopa utsläppsrätter. Verkligheten har alltså förändrats på grund av politiska beslut, vilket gör att man slopar utsläppsrätter i dagsläget. Det gör att det spelar stor roll om vi minskar våra utsläpp även i Sverige. Det var bara det jag ville tillägga.

§ 9 Taxa för vatten och avlopp 2019

Anförande nr 17

Borgarrådet L u h r (MP): Om detta ska jag verkligen inte prata länge, men tyvärr måste jag be om en återremittering av ärendet på grund av en komplettering som behövs i ett underlag.

§ 12 Uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas hemtjänst i ordinärt boende

Anförande nr 18

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Hallå, hallå! Det är inte min kväll i kväll vad gäller teknik, valkommentarer som man brukar få lämna och så vidare. Så fick jag det sagt också!

Vi ska nu ta en uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas äldreomsorgsverksamhet. Jag skulle vilja säga återigen, för kanske sista gången som äldreborgarråd, att vi står inför omfattande demografiska förändringar. Det kommer att ställa väldigt stora krav på oss som kommun. Det handlar om att vi måste förbättra arbetsvillkoren i hemtjänsten, professionalisera hemtjänsten och se till att vi kan erbjuda högre löner och ett närvarande ledarskap som gör att människor söker sig till och stannar inom detta viktiga yrke.

Under denna mandatperiod har vi inlett ett omfattande utvecklingsarbete i hemtjänsten, och faktiskt i hela äldreomsorgen, som jag är oerhört stolt över. Det handlar om att öka inflytandet för äldre och personal i hemtjänsten. Det handlar om att vi har haft en kompetensutvecklingsfond som har bidragit till att tusentals medarbetare har kunnat höja sin kompetensnivå. Det handlar om att vi har fattat beslut om att skrota det otroligt svårarbetade – om än inte förkastliga, som jag höll på att säga – Paraplyet och byta schemaläggningssystem i hemtjänsten. Det är någonting som kommer att göra väldigt stor skillnad på golvet.

Det handlar om att vi har inrättat Tryggt mottagande-team, där man blir mött när man blir utskriven från sjukhus. Det handlar om att vi har satsat på utevistelse och på mat inom äldreomsorgen. En av de viktigaste saker vi har gjort är att höja kraven på våra utförare. Det handlar om att vi har sagt upp avtalen med alla privata LOV-aktörer och låtit dem återsöka till nya och mycket högre krav. Det handlar om att man till exempel ska erbjuda sina anställda kollektivavtalsenliga villkor och, inte att förglömma, tjänstepension på grund av att våra skattepengar inte ska gå till framtida generationer av kvinnliga fattigpensionärer. Det vi också har gjort är att ställa krav på att de privata aktörerna ska följa Socialstyrelsens basala hygienriktlinjer – någonting som vissa partier kallar för detaljstyrning. Det tycker inte jag att det är.

När vi nu har ställt dessa höga krav och gjort om hela uppföljningen så att det blir en bättre uppföljning av vår hemtjänst är det också så att vi självklart ska ställa samma krav på den egna regin. Uppdragsbeskrivningen handlar helt enkelt om att samma höga kvalitetskrav som vi ställer på de privata aktörerna också ska gälla den kommunala hemtjänsten. Här kan vi också underlätta en sammanhållen uppföljning, lärande av varandra, ett bra jämförande och en verksamhetsutveckling.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 13 Yttre renoveringsarbeten avseende fasad och dränering m.m. på Klamparen 7, Tekniska nämndhuset

Anförande nr 19

S t e f a n H a n s s o n (S): Nu får ni inte gå ut och äta mackor, för nu blir det roliga ärenden! Staden är, som ni vet, en stor fastighetsägare med många flaggskepp i beståndet. Däribland finns det stora, unik och faktiskt vackra, tycker jag, Tekniska nämndhuset på Kungsholmen bara en bit bort härifrån. Det inrymmer, som ni vet, en hel del tekniska förvaltningar för den här stadens utveckling och framväxt. Det uppfördes i början på 60-talet men har inte sedan dess genomgått några större moderniseringar förrän nu, i detta ärende. Den upprustning som tas upp i ärendet är av teknisk art; det handlar om fasad och dränering. Det måste genomföras för att byggnaden ska kunna bibehålla sin tekniska och ekonomiska status.

Detta är också en byggnad som har varit föremål för diskussion ganska många gånger. Vi har nog lite olika uppfattning om dess användningsområde. Men oavsett vad det kommer att användas till – fortsatt samma eller en annan inriktning – är detta ett beslut och ett ingrepp som måste göras för fastighetens fortsatta tekniska överlevnad. Därför är detta också ett eget ärende. Men det borde egentligen inte vara någon politisk fråga huruvida vi ska förvalta fastigheterna på ett vis så att de behåller sitt ekonomiska värde för staden och så att det inte blir ännu dyrare att renovera i ett senare skede.

Jag vet att det föreligger ett återremitteringsyrkande, vilket är lite synd. Jag tänker trots det yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 20

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det råder kanske inte någon större förvåning i det faktum att vi från ett antal partiers sida i Alliansen har velat försöka se kvarteret Klamparen i ett lite större sammanhang, nämligen en central fastighet i staden som vi gärna hade sett hade kunnat omvandlas till någon form av bostäder. Ärendet i dag handlar kanske inte i huvudsak om det; det förstår vi också. Men i det här fallet pratar man om en investering på över 100 miljoner till att hantera teglet.

Jag kan förstå att man behöver renovera sina fastigheter. Jag har ibland önskat att fastighetsnämnden hade sett mer av den varan, för det finns många fastigheter som staden genom fastighetsnämnden inte har skött tillräckligt bra. Vi har ett antal ärenden som leder till rivningsdiskussioner för att fastighetsnämnden inte har prioriterat på rätt sätt, och det är jag ledsen över. Vi hoppas att den kommande mandatperioden kunna reda ut frågorna.

Men i det här fallet gäller att vi gärna vill se en fördjupad kostnadsanalys av helheten i ärendet givet det vi har sett av hur det har gått kring Medborgarhuset och andra stora fastigheter när man har gett sig på renoveringar av detta slag: Det drar iväg kostnadsmässigt. Vi skulle helt enkelt vilja ha lite mer kostnadskontroll och framför allt lite mer tid att analysera detta i ett större perspektiv. Tekniska nämndhuset är, som du säger, ett viktigt hus i Stockholm, och det handlar om att nästa period avgöra vad som ska ske där.

Jag yrkar bifall till det minoritetsåterremiss som det här föreligger förslag på.

Anförande nr 21

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här börjar bli allt sorgligare. Tänk om man från majoritetens sida hade kunnat hålla fast vid att de som arbetar i Tekniska nämndhuset skulle få en ny fin byggnad – en arbetsplats som inte ligger mitt i centrala Stockholm. Den vi har nu börjar åstadkomma problem och kostnader, vilket vi egentligen hade kunnat räkna med. Precis så är det ju när man börjar riva i gamla hus. Tänk om stadens tjänstemän hade fått ett hus där man får plats och där det finns en god miljö och bra arbetsförutsättningar! I stället ska man nu hålla på med det här gamla huset. Kostnaderna kommer att dra iväg – sanna mina ord!

Jag önskar att vi inte hade behövt ha detta ärende, men med tanke på hur det nu ser ut bifaller Centerpartiet Moderaternas och övrigas återremissyrkande.

Anförande nr 22

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Frågan om Tekniska nämndhusets framtida användning har vi diskuterat många gånger i den här salen. Jag vidhåller att vi tycker att det är fel att man lägger 1 miljard kronor – och förmodligen betydligt mer än så – på att upprusta en fastighet utan att det blir några mervärden för stockholmarna. Vi skulle kunna använda den här platsen till något betydligt bättre. Vi skulle kunna få bostäder i ett läge där vi säger att vi vill ha fler bostäder, nämligen i city eller i dess direkta närhet, så att vi kan få fler arbetsplatser i ytterstaden. I det här fallet gäller det kanske söderort, där vi vet att vi behöver fler arbetsplatser. Därför tycker vi att detta i grunden är ett väldigt dåligt ärende.

Om man har denna grundsyn på ärendet är det såklart också naturligt att man inte vill genomföra delfaserna i det skede vi nu är vad gäller renovering av fastigheten. Vi vill först analysera helheten. Vi vill ha någonting helt annat, och då är det naturligt att också vänta med denna del av renoveringen. Dessutom vet vi att kostnaderna har en tendens att skena i fastighetskontorets olika investeringar. Den risken är naturligtvis överhängande också i detta projekt. Därför vill vi analysera detta mer.

Vi yrkar därför bifall till återremissyrkande som Alliansen har lagt fram.

Anförande nr 23

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Detta är ett ärende där upprustningsåtgärderna egentligen är det första man skulle ha beslutat om innan man började utreda över huvud taget runt Tekniska nämndhuset, för detta är sådant där som alltid måste göras. Men det är ju så utomordentligt dumt när vi hamnar i den här situationen. Jag kan till och med säga att vi på något sätt gör saker och ting i fel ordning.

Därför fullföljer vi också politiskt detta med det återremissyrkande som vi tidigare har lagt fram i övriga delar. Om detta hade kommit först – och man måste börja göra detta eftersom man annars riskerar skador på fastigheten – hade vi haft ett annat beslut i dag. Det här är olyckligt, och det är lite grann det som Joakim Larsson var inne på: Vi har alldeles för många hus i den här stadens ägo som inte funkar, som inte är upprustade och som inte är tillräckligt väl skötta för att de ska kunna stå kvar. Vi slarvar för mycket.

Därför yrkar jag bifall till återremissen.

§ 14 Överenskommelse om exploatering med försäljning respektive tomträtt, för bostäder och parkering inom fastigheterna Farsta 2:1 och Klockelund 1 i Farsta m. fl.

Anförande nr 24

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut i ärendet, som handlar om ett förtätningsprojekt.

Detta är ytterligare ett steg inom förtätningsprojektet Tyngdpunkt Farsta. Orsaken till att ni i majoriteten ser ett behov av att förtäta Farsta på det sätt man tänker göra när man nu nästan ska fördubbla antalet bostäder där är helt enkelt att man lade om stadsbyggnaden för Stockholm kring tiden för andra världskriget. Dessförinnan hade man byggt upp stenstaden som en tät stad med slutna kvarter. Under andra halvan av 1900-talet byggde man sedan en spridd bebyggelse med öppna kvarter och så vidare, bland annat därför att man hade fått tunnelbana och kunde transportera människor på ett sätt som man tyckte var bra.

All right, sedan dröjde det inte så många decennier förrän man ändå började tänka om lite grann, bland annat därför att man såg att dessa glesa områden genererade mycket transporter. Om man har det hela tätt blir det enklare att koordinera kollektivtrafiken och så vidare. Nu har man alltså lagt om politiken till att bygga tätt i stället, och detta Tyngdpunkt Farsta är ett uttryck för det. Men när man gör på det sättet kommer man i konflikt mellan befintliga boende och nyinflyttade – de som flyttar in. Det är nämligen så att om man bygger tätt från början vet de som flyttar in vad som gäller. Om man flyttade till Kocksgatan på Söder år 1920 visste man vad som gällde: Det var trångt. Däremot har man i Farsta byggt glest från början, och så har människor flyttat dit. Nu vill ni i efterhand bygga tätt och förtäta där, bland annat i området Larsboda, där det har varit protester och missnöje. Fastighetspriserna faller, och sådana saker.

Då har vi alltså en intressekonflikt där man måste bestämma sig för vem man ska ta parti för: de befintliga boende eller de nyinflyttade. Jag tar parti för de befintliga boende. Om ni absolut vill bygga nytt och ha en explosivartad ökning av befolkningen får ni faktiskt bygga på hittills oexploaterade områden. Där kan ni bygga hur tätt ni vill. Men vi ska inte förtäta områden, till exempel Farsta.

Därför yrkar jag avslag på detta förslag till beslut. Jag har originalhandlingar med mig som jag delar ut. Jag kommer att begära votering; jag vill bara berätta det.

Anförande nr 25

S t e f a n H a n s s o n (S): Ordförande! Jag ser lite mer positivt på ärendet, liksom många andra partier i den här församlingen. Jag tar parti för ett växande Stockholm där bostadsbristen byggs bort med hjälp av fler bostäder och där vi kan satsa på våra ytterområden och tillföra dem mer bostäder och områden som gör att det blir trivsamt att bo där.

Dessutom gör vi det under devisen att vi ska vända Farsta mot sjöarna, vilket jag tycker låter som en alldeles utomordentligt spännande idé. Så kan vi skapa nya attraktiva offentliga miljöer och på sätt göra Farsta till en trivsam och levande stadsdel.

Bifall kommunstyrelsen!

§ 15 Ändring av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun

Anförande nr 26

S t e f a n H a n s s o n (S): Ordförande! Vi har en torghandelsföreskrift för vår torghandelsverksamhet i den här staden för de ca 160 torghandelsplatser som finns runt om i staden. Detta är en föreskrift som ska uppdateras för att justera en del innehåll, lägen, platser och lite annat.

För en liten stund sedan fick vi i våra händer ett förslag till beslut från oppositionen, M, L, C och KD gemensamt, om att avslå torghandelsföreskriften med hänvisning till något som vi också har blivit uppmärksammade på och som låter helt rimligt: Man ska av torghandlare kontrollera att denna har F-skatt, man ska kunna göra kreditupplysning och annat. Det låter alltså som ett helt rimligt yrkande som oppositionen lägger fram. Vi är inte beredda att avslå torghandelsföreskrifterna. Däremot är vi beredda att ta tillbaka detta för en återremiss och se vad som kan ha hänt och för att rätta ut frågetecknen, om det finns några. Vi är överens om att det ska vara en trygg, säker och laglig verksamhet som ska bedrivas – absolut!

Jag yrkar därför på återremiss.

Anförande nr 27

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Tack, Stefan – det tycker vi är väldigt bra! Det borde egentligen inte vara ett enda dugg kontroversiellt att ha fungerande regler som försäkrar oss om att de som idkar torghandel gör det enligt lagens föreskrifter.

Vi stöder självklart återremissyrkandet.

§ 16 Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder inom fastigheten Stadshagen 1:1 och Kungsholmen 1:3 i Stadshagen med JM AB

Anförande nr 28

A b i t D u n d a r (L): Ordförande och fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Projektet Stadshagen fortsätter med planeringen av 1 800 bostäder. Det är bra. Men projektet förutsätter ombyggnad av Stadshagens IP. Detta har lett till att man vill anlägga en ny fotbollsplan i Fredhällsparken. Det är inte rimligt att bygga bort den populära stadsparken. Att bygga bort Fredhällsparken är ett dåligt förslag. Därför behöver staden hitta en ny plats för fotbollsplanen. Dessutom finns det faktiska frågetecken. Elnätsföretaget Ellevio har dömt ut förslaget. Det finns nedgrävda elkablar som måste flyttas, och det kan leda till ytterligare kostnader för skattebetalarna.

Anförande nr 29

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Ordförande, fullmäktige! Det är helt vansinnigt att bygga igen en sådan fin park där så många människor idkar friluftsliv och fria lekar och umgås under ljusa fina sommarkvällar och långt in på hösten, för den delen. Det är en park som är lummig och grön och där det finns träd och stora ytor för lek. Den vill den gamla majoriteten bygga igen, stänga av och stänga till därför att man inte lyckas hitta en alternativ lösning för en fotbollsplan som ska förflyttas från Stadshagen. Det är helt vansinnigt. Lika dumt som att bygga hus i park är det att bygga fotbollsplaner i park. Det finns andra områden. Vi har haft andra förslag, och jag och Centerpartiet delar helt och hållet Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Med detta, fru ordförande, ber jag att få tacka för mig och önska det nya fullmäktige lycka till i framtiden.

Anförande nr 30

S t e f a n H a n s s o n (S): Ordförande! Nu är vi på Kungsholmen igen, där jag faktiskt själv har bott under ett par år av mitt liv. Jag tycker mig därför vara hyfsat bevandrad i detta, men det gör ju inte argumentationen bättre för detta ärende.

Jag tror, och jag vet, att diskussionen om bollplanen i Fredhällsparken såklart har varit intressant för många. Detta ärende ska dock inte beröra det som eventuellt kommer att hända bortanför i Fredhällsparken. Det här är en del av Stadshagens utveckling och de bostäder som kommer att tillföras i området. Just detta sker inte under förutsättning att det byggs en plan i Fredhäll eller att Stadshagens IP läggs ned, utan det här är en del av ett större grepp. Det kommer inte att påverka just planen.

Bifall kommunstyrelsen!

§ 19 Arvodering av förtroendevalda

Anförande nr 31

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Jag har bara några korta visdomsord som berör Erik Slottner, Alexandra Mattson Åkerström, Rikard Warlenius, Torun Boucher, Sebastian Wiklund och även rent allmänt.

Jag drog mig till minnes att denna fråga diskuterades i landstingsfullmäktige den 16 februari 2016. Jag läste ett ärende i anförandeprotokollet, nr 149. Jag sade då så här, om man omformulerar det till kommunfullmäktige: Mina damer och herrar! Nu har jag följt er på nära håll under fyra år. Kommunpolitiker, borgarråd och övriga! Ni är uppenbart överbetalda.

§ 20 Utveckling av Vårbergs IP

Anförande nr 32

H a v a l M u r a d (MP): Ordförande, åhörare och kära kolleger här i kammaren! Det här blir mitt sista inlägg i detta kommunfullmäktige. Det är med vemod jag nu kan blicka tillbaka på denna mandatperiod och känna stolthet över mitt och majoritetens fantastiska arbete.

Det började med storm kring kepsen och kostymen men gick snabbt över till debatter om bostad och stadsutveckling. Mest stolt är jag över våra områdesplaneringar, där vi tydligt har tagit ansvar och grepp om helhetsbilden över vilken stad vi i de rödgröna vill utveckla och lämna efter oss som framtida arv: Slut på utförsäljningen av det gemensamma, fler hyresrätter, nya skogsreservat, tydliga gatuvisioner och ett grönare, mänskligare och varmare Stockholm! Jag är innerligt stolt och lämnar över med ryggen rak, hjärtat varmt och kepsen polerad. Förhoppningsvis möts vi i framtida samtal om politik. Till dess önskar jag er alla ett stort lycka till i nästa mandatperiod.

Detta ärende är sprunget ur just en sådan områdesplanering. Det blir en multihall fylld med en fantastisk buffé, en fullstor idrottshall, en teknikhall för fotboll, ytor för friidrott, boulebanor, föreningslokaler samt stora utrymmen för dans och gymnastik. Här blir det utöver hallen också bostäder, skola, förskola och rekreation. Det blir ett stort lyft för hela området. Det är så här vi ska planera staden i framtiden.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

§ 22 Ny-, till- och ombyggnad av Lillholmsskolan i kv. Falkholmen 3, Skärholmen

Anförande nr 33

L o r e n a D e l g a d o (V): Fru ordförande! Precis som för Haval är detta mitt sista kommunfullmäktigesammanträde. Jag vill passa på att lyfta fram ett riktigt bra arbete som vi har gjort från majoriteten under mandatperioden genom bland annat våra lokala utvecklingsplaner. I Skärholmen jobbade vi mycket med Vårberg. Vårberg är den del av vår stadsdel som har haft det svårast socioekonomiskt, bland annat i skolorna när det gäller att få barn och unga att gå ut med bra betyg. En av de lokala utvecklingsplanerna var att höja betygen för barnen i Skärholmen. Och vi lyckades! Vi höjde betygen på alla skolor i Skärholmen, och Lillholmsskolan var en av dem.

Jag gick i Lillholmsskolan när jag växte upp i Skärholmen, och jag bor fortfarande kvar i Skärholmen. Det är därför med stor stolthet som jag lämnar detta kommunfullmäktige i vetskap om att jag har gjort ett bra arbete tillsammans med Salar och Sara Grolander i Skärholmen, där vi har lyckats vända siffrorna för väldigt många grejer. Jag hoppas att man har detta i åtanke när man driver Stockholm vidare. Vi har förbättrat på så många plan att det skulle ta mer än dessa tre minuter att räkna upp allt vi har gjort i Skärholmen. Tack för mig!

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 23 Stockholms Stads Parkerings AB:s nyproduktion av parkeringshus i Hjorthagen – Hjorthagsgaraget

Anförande nr 34

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och stockholmare! Jag vill ta tillfället i akt att tacka er alla – alla ni ledamöter – för den här mandatperioden. Ni har alla suttit här och arbetat och ägnat era måndagskvällar åt viktig stockholmspolitik. Jag vill också välkomna alla som kommer att sitta i fullmäktige under kommande mandatperiod. Jag vill även tacka alla partier som partier för den långa valrörelsen.

I dag avrundar vi en mandatperiod av offensiv miljö- och klimatpolitik. Vi avrundar med att bygga ett garage i Hjorthagen för 1 600 bilar. Vi tar det gamla naftalagret som finns där och gör om det till garage för 680 miljoner kronor. För Stockholm Parkering, som är det bolag som bygger och driver detta, innebär det initialt kostnader, men i ett långsiktigt perspektiv blir det här en bra affär för hela staden både ekonomiskt, miljömässigt och klimatomässigt. Det kan vara svårt att se det, men vad vi gör är att garaget kommer att vara ett så kallat parkeringsköpsgarage. Det byggs många bostäder, och bostäder måste ha parkeringsplatser. Det behöver inte vara så många, men de som finns måste finnas någonstans. Därför ska 1 600 bilar in i detta garage, och de ska inte stå under husen där det är mycket dyrare att bygga. De ska inte heller stå på gatorna, utan vi ska ha gator som används till andra saker än parkerade bilar.

Den stadsdel det handlar om, Norra Djurgårdsstaden, är en miljöstadsdel som vi för länge sedan bestämde ska vara fossilfri 2030. Det är tolv år dit. Därför installerar också Stockholm Parkering, när det nu byggs, från början 320 platser för elbilsladdning. När vi kommer fram till 2030 har det skalats upp, och då kommer allt att kunna ha laddningspunkter för bilar. Det kommer också att finnas cykelparkeringsplatser i detta garage. Det blir platser för bilpooler; det är alltså fråga om Stockholm Parkering såsom det bolag som ägnar sig åt hållbar mobilitet.

Jag ser fram emot när detta är klart. Som en bra avrundning på denna mandatperiod kan man också se det just som ett sätt att runda av den offensiva miljö- och klimatpolitik som har drivits och som jag ser fram emot att kunna driva också nästa mandatperiod.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 35

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, fullmäktige! Med stor belåtenhet ser jag hur Daniel Helldén nu fattar ett beslut om ett stort garage. Det beskrivs i massmedierna som ett jätteg garage, har jag sett. Jag tycker förstås att det borde ha varit större, men det är i alla fall uppfriskande. Man hade väl ändå föreställningen att Norra Djurgårdsstaden, som man nu håller på att bygga, skulle bli något slags grönt idealsamhälle där boende som skaffar privatbil får typ fängelsestraff eller något liknande.

All right, jag tar nu och läser i handlingarna i ärendet. Jag läser under *Våra synpunkter*, som Karin Wanngård och Daniel Helldén har författat i god harmoni med varandra.

Vi går in på s. 181 i handlingarna, och jag börjar ungefär i mitten och läser. Eller förresten, mina damer och herrar: Jag kommer ju tillbaka.

§ 24 AB Stockholms shems nyproduktion av bostäder i kv. Persikan, Södermalm

Anförande nr 36

K a d i r K a s i r g a (S): Fru ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Detta är ett bra projekt med 151 nya bostäder i form av hyreslägenheter innanför tullarna.

Detta blir också mitt sista kommunfullmäktigemöte. Det har varit en fantastisk period för mig att under fyra år jobba tillsammans med er. Jag vill rikta ett stort tack till Karin Wanngård, finansborgarråd tillika gruppleadare för Socialdemokraterna, för det fantastiska ledarskapet. Jag vill också rikta ett stort tack till Emilia Bjuggren, som har varit borgarråd i arbetsmarknadsnämnden, där jag också har suttit. Jag vill även tacka Ann-Margarethe Livh – tack för gott samarbete när det gäller de bostadspolitiska frågorna! Jag vill även rikta ett stort tack till oppositionen, och då till Björn Ljung, vice ordförande i Stockholms shem, och till Bo Arkelsten, moderatledamot och vice ordförande i Hässelby-Vällingby. Stort tack till er också för dessa fyra år!

För mig börjar ett nytt äventyr och ett nytt kapitel som riksdagsledamot för Socialdemokraterna. I riksdagen har jag redan träffat några ledamöter härifrån, så det kommer att bli kul. Tack så mycket!

Anförande nr 37

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack för dina ord, Kadir Kasirga! Det var inte därför jag anmälde mig till talarlistan, men jag tänkte faktiskt säga detsamma till dig. Jag vill också tacka dig, för jag tycker att du har gjort ett väldigt bra jobb i Stockholms shem, som är ett fint bostadsbolag. Det är inte lätt att komma in i det, men du gjorde det, och jag vet att du har nått stor respekt i bolaget. Du har skött det bra under den period av fyra år som vi har haft tillsammans. Jag kan bara påminna mig en gång som jag har blivit arg på dig, så då kan ni andra förstå att det har funkad väldigt väl. Tack för det! Jag har sagt förut att det ska bli roligt att se dig i riksdagen, och jag vill önska dig lycka till där också.

För övrigt är det ett rätt bra ärende som vi har här och ska besluta om, så det yrkar vi bifall till. Varmt grattis och lycka till, Kadir!

§ 25 AB Familjebostäders nybyggnation av bostäder i projektet Drevvikshöjden, Farsta, etapp 1 och 2

Anförande nr 38

Borgarrådet L i v h (V): Kära vänner! Det är underbart att som bostadsborgarråd få sista ordet i min sista debatt i den här församlingen! Jag ska börja med att yrka bifall till förslaget, som jag tycker är fantastiskt. Det är fantastiskt att få bygga fler bostäder, och det har varit en av de roligaste sakerna under den här tiden.

Jag vet att alla vill gå och mingla nu, så jag tänker inte hålla något långt tal. Alla såg ut att vara rädda för att jag skulle göra det. Men jag vill bara tacka alla vänner på den här sidan av salen. Vi har jobbat så himla bra! Vi har byggt, och vi har utvecklat den här staden. Jag är så glad att jag får lämna fullmäktige just vid det här tillfället, när också Vänsterpartiet har gått fram i staden. Det är precis rätt tid att gå, eller hur?

Jag vill faktiskt också tacka oppositionen, för ni har varit väldigt bra motståndare. Joakim Larsson har varit en bråkstake. Men utan dig, Björn Ljung, Lotta och andra på den där sidan som man har fått bråka med hade man inte utvecklats. Jag har finlipat min politik på grund av er, så jag tackar också er så väldigt mycket.

Det gäller naturligtvis alla som har suttit här, både motståndare och dem som vi har samarbetat väldigt bra med. Detta är ett av de absolut roligaste och viktigaste uppdrag man kan ha. Någon gång för många år sedan var det någon som sade: Du måste komma till riksdagen! Jag sade: Aldrig, för det är i kommunalpolitiken man ser vad som händer. Det är där man kan gå ut – visserligen blev jag nu lite utskälld på Rinkebystråket av några – och möta verkligheten hela tiden, både på gott och ont. Så alla ni som fortsätter: Ha det fantastiskt i den här salen! Jag ska naturligtvis titta på er. Ni ska inte tro att jag kommer att lägga av med politik, utan jag kommer att delta i debatten, och jag kommer att plåga er – kanske som aktivist, kanske som politiker. Vi får se. Ha det underbart, allihop!

Anförande nr 39

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Fru ordförande! Vi har ett särskilt uttalande i ärendet, som ger mig anledning att gå upp i talarstolen. Vi ser med oro på hur ett flertal investeringar som projekten vid Brommaplan och projekten i Älvsjö, Farsta och Hagastaden har lagts på is. Fördrojningar och förseningar medför fördröjningar, och det har inte staden råd med. Vi har förbrukat alldeles för mycket av stadens medel under den gångna mandatperioden genom upplåningar och så vidare. Vi får vara mer rädda om pengarna i framtiden. Men då kommer inte jag att vara lika ansvarig som jag har varit tidigare.

Det är med blygsamhet som jag tar till orda när andra har varit uppe och berättat att de har haft fyra år i fullmäktige, åtta år i fullmäktige och så vidare. Och här kommer jag med mina ynka 30 år i fullmäktige. Av dem har jag varit ålderspresident i 16 år. Det kanske i alla fall är något. Jag får säga att det har varit väldigt intressanta år, och det har varit mycket jobb. Det ska det också vara när man har ett sådant här uppdrag. Jag har varit med i många olika nämnder och styrelser, och jag hoppas att jag också har bidragit och att det inte bara har varit intressant att vara med. Men jag kommer inte att lämna er helt, utan jag kommer att bli ersättare i fullmäktige under nästa period innan jag lägger av helt. Tack för den här tiden som ledamot!

§ 28 Avtackning

Anförande nr 40

O r d f ö r a n d e n : Vice ordföranden vill att jag ska trycka på knappen för anförande så att jag bara har tre minuters talartid, men jag lovar att jag inte kommer att tala längre tid än så! Det var väldigt länge sedan jag stod här i denna talarstol, så det känns lite extra kul.

Kära fullmäktigeledamöter! I dag är det alltså examensdag, och detta är det sista fullmäktigemötet på denna valperiod. Ni har under fyra år innehaft ett av de viktigaste uppdrag man kan ha i en demokrati. I ett av Sveriges största parlament, Stockholms kommunfullmäktige, har ni utfört ert arbete. De beslut ni har fattat har betytt mycket för stadens utveckling både på kort och på lång sikt. Debatterna här i denna sal har bidragit till ett väl fungerande och öppet Stockholm. Era inlägg, oavsett om ni är i majoritet eller opposition, har varit lika viktiga. Här har ni visat hur demokratin fungerar i praktiken, och här har ni visat att fritidspolitikerna är ett viktigt kugghjul i den demokratiska processen och visat vilka stora insatser som krävs för att det ska lyckas. Det samhällsengagemang ni har är oerhört viktigt för det framtida Stockholm.

Vissa av er slutar i denna församling, men jag hoppas och tror att ert engagemang kommer att fortsätta och fördjupas. Fyra år är en lång tid, men det går ändå oerhört fort. Jag och presidiet vill tacka er för allt arbete ni har lagt ned under den här tiden i ert uppdrag som fullmäktigeledamöter. Det gäller till exempel alla buntar av papper ni har läst, alla inlägg i debatten ni har gjort och lyssnat på, alla kvällar som ni har offrat på ert fritidsintresse politik, och så förstås alla tv-serier som ni har missat. Jag förmodar att ni har offrat er fritid för alla dessa fullmäktigekvällar för att ni har tyckt att det har varit roligt, intressant och inte minst viktigt. Ni ska alla ha ett stort och varmt tack från oss i presidiet!

Vi har haft väldigt trevligt i presidiet. Vi har hållit ihop, och vi har varit vänner. Jag vet att de debatter som förs i denna sal är en sak, men utanför denna rådssal är vi nästan allihop nära vänner. Många av oss har fått vänner för livet här. Jag önskar er varmt lycka till i framtiden, ni som kommer att sitta kvar i fullmäktige och alla ni som inte gör det. Varmt lycka till med ert fortsatta politiska engagemang! Jag tror att ni kommer att behålla det. Tack så mycket!

Anförande nr 41

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! I inledningen av nästan varje anförande i vår vackra kommunfullmäktigesal vänder vi oss – jag och de andra ledamöterna – till ”ordförande, fullmäktige”! Det är lite av en rituell inledning på ett tal. Men i denna ritual ligger också ett erkännande av den viktiga roll ordförande spelar för att beslutsfattandet i vår stad ska fungera och flyta på.

I politikens dagliga arbete är inte alltid ordförandes roll den mest glamorösa. Att förbereda dagordningar, hålla ordning på ärendeflöde, skola in ledamöter och försöka få spretiga debattörer att hålla sig till sak är däremot viktigt – otroligt viktigt. Jag tror att alltför få förstår det stora arbete som kommunfullmäktiges ordförande och vice ordförande lägger ned under en mandatperiod. Förutom allt det arbete som sker här i salen och inför våra sammanträden bär våra ordförande ett stort ansvar för stadens representation. Eva-Louise, Margareta och Mats symboliserar i sina ämbeten en

framgångsrik och öppen stad. Vid många hundratals tillfällen välkomnar de stadens gäster till Stockholm. De skapar samtalsplatser för näringsliv och akademi, och de bär mycket av Stockholms internationella engagemang på sina axlar.

Nu har ni alla tre kommit till vägs ände i detta uppdrag. Om 14 dagar ska vi välja efterträdare till dessa tre fantastiska stockholmare, och det är stora uppdrag att fylla. Jag är i min roll som finansborgarråd oerhört tacksam för det stöd ni alla tre har gett mig under de år som gått. Jag är säker på att det är en känsla som delas av hela fullmäktige. Jag vill därför som en liten gest i dag tacka er för er viktiga och väl genomförda gärning i Stockholms högsta ämbete. Det är inte ofta vi har gemensamma applåder i fullmäktige, men det händer. I dag skulle jag vilja att fullmäktige applåderar de tre i presidiet: Eva-Louise, Margareta och Mats. Tack för den här mandatperioden!

Anförande nr 42

O r d f ö r a n d e n : Tack så väldigt mycket! Jag vill få fört till protokollet att utan vårt fantastiska KF/KS-kansli hade vi inte klarat detta. Varmt tack!